

"Folkeflertallet" og klassekampen

Taler
Sverre Støstad

Dato
14 mars 1930

Sted
Oslo

Omstendigheter
Arbeiderpartiets landsmøte. Debatt om nytt prinsipprogram

- 1 Fra de som ikke vil være med på en revisjon idag, har det vært sterkt fremholdt at vedtaket av programmet på samlingskongressen var enstemmig. Formelt er dette riktig. Men man skal ikke være blind for at det i den forsamling som møtte i 1927 var meget delte meninger om mange ting i programmet. Og det er efter
- 5 min mening helt uriktig på bakgrunn av enstemmigheten den gang å ville sette en stopper for en diskusjon om revisjonen av det program som da blev vedtatt. Man skal vokte sig for at samlingskongressen blir satt op som noe mål i og for sig - noe som man ikke skal komme utenom hvordan det enn går. Særlig er det uttalt sterkt av Magnus Nilssen at man i og med samlingen skulde være ferdig
- 10 med alle teser og retningslinjer, og med drøftelsen av prinsipielle spørsmål i det hele. Det er selvfølgelig ikke så. Efter samlingskongressen er det blitt mer nødvendig enn noensinne å se på partiets almindelige prinsipielle stilling.

- Hvad er det nu i det som er forelagt her, som det skulde være grunn til å
- 15 motsette sig? Hvad er det f. eks. vi mener med «folkeflertallet»? Den almindelige opfatning av det er at folkeflertallet er det som gir sig uttrykk ved et stortings- eller kommunevalg. Men vil noen her si at partiet skal være hindret i å overta makten hvis det kan, selv uten et flertall? Hvis vi mener at flertallet ikke er eller kan være avgjørende her, da må det også være riktig å stryke dette.
- 20 «Folkeflertallet» er ikke noe annet enn det man har tatt op fra venstres gamle program, fra kampen om demokratiet og parlamentarismen her i landet. Det er et uttrykk for det borgerlige demokrati, og jeg kan ikke skjønne at det har noen plass på vårt prinsipielle program.

- 25 Hvilken skade har man, spurte Nilssen, av et flertall? Nei vel. Men det kan bli til skade og føre til tilbakeslag, hvis man ikke har organisasjoner i ryggen til å trygge dette flertall. Derfor strekker folkeflertallet alene ikke til; det er ikke nok når det

spørres om å gjennomføre noe.

30

De øvrige endringer skulde det heller ikke være noe særlig å innvende mot. I punkt 11 kan det sies at formuleringen der ikke har vært helt klar. Hva mener vi med maktorganer? Ved siden av de vi har i våre økonomiske og politiske organisasjoner, blir vi nødt til å skape og utbygge våre fysiske forsvarsorganer.

35 Og det er riktig at det kommer til uttrykk der.

Punktene 12 og 13 skal jeg ikke si svært meget om. I det nuværende program tales det så smukt om «folkefred». Men det er noe som ikke kan sikres innen det bestående samfunds ramme. Ved at ordet blir stående, blir det atter et
40 uttrykk for tankegangen hos de såkalte demokratiske elementer. Og det blir da bare en frase, som ikke hører hjemme i vårt prinsipielle program.

Det er enkelte som sier at de stemmer imot den lille revisjon, når de idag ikke kan få den større. Jeg kan forstå dem, hvis de mener at det ikke haster.

45 Men de fortolkninger som nu kan gjøres, røber at det innenfor partiet er ikke så liten forvirring. Mange ser frelsen gjennom parlamentarismen og «demokratiet». Er de i flertall, bør det komme til uttrykk. Men hvis de er i flertall som mener at maktovertagelsen må skje på grunnlag av en arbeiderreisning, på de organisasjoner arbeiderne evner å skape sig, da bør det
50 fastslås slik at det ikke er mulig å mistyde det. Og da vil man også ha midler til å stoppe den utglidning man har sett, og som ikke er av gledelig art.

Kilde

Protokoll over forhandlingene på Det norske arbeiderpartiets 28. ordinære landsmøte. Oslo 1930, s.52-53.

55

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/folkeflertallet-og-klassekampen-683>

60

65